

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Iuliu-Septembrie al anului 1887, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiunii postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei, unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iunie 1887, să-și înnoiască abonamentul, pentru că altfel expeditura va fi silită a sista espedarea foaiei*).

Editura „Telegraful Român“ in Sibiu.

* O înlesnire foarte mare în expeditiune se face prin lipirea unui fișii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 3320. B.

CONCURS.

Pentru conferirea a patru stipendii câte de 500 fl. din ajutorul de stat al arhidiecezanei noastre transilvane, care sunt destinate pentru calificatiunea mai înaltă a clericilor din aceasta arhidieceză la vre-o universitate, — se publică prin aceasta concurs cu termin până la 31 Iuliu a. c. stil. vechiu.

La aceste stipendii pot concurge numai clericii absoluiți din arhidieceză, cari sunt totdeodată absoluiți de gimnasiu cu examen de maturitate și voiesc a-și completa studiile lor la vre-o facultate teologică sau filosofică.

Concurenții au a subterne la consistoriul arhidiecezan până la terminul mai sus arătat supli cele lor instruite cu documentele necesare, adevă cu atestat de maturitate și absolutoriu clerical dela institutul seminarial arhidiecezan de aici, apoi cu atestat dela medic despre aceea, că sunt deplin sănătoși și cu o declarațiune separată, că după absolvire vor intra în serviciul bisericii, ce li se va conferi; și în fine au să anumească în suplică universitatea și facultatea la care voiesc a-și face studiile, indicând

totdeodată pentru facultatea filosofică și specialitatea studiilor principali, ce și-o a ales, p. e. pedagogia, istoria, filologia ș. a.

Sibiu, 16 Iunie, 1887

Consistoriul arhidiecezan ca senat strins bisericesc.

Miron Romanul m. p.,

arhiepiscop și metropolit.

Nicanor Frateșiu m. p.,
secretariu.

Sibiu, în 19 Iunie.

Intr'unul din numerii precedenți ai diariului nostru s'a publicat un cerculariu consistorial, prin care într'altele reuniunilor învățatoresci li se designază două teme de desbatere, amândouă temele importante și de interes pentru instruciunea poporală.

Încă dela crearea statutului organic s'a decretat ținerea așa numitelor conferințe învățatoresci, cari au mențiunea a da ocaziune învățătorilor nostri ca în timpul ferilor, sub conducerea protopresbiterului concernente, să convingă și acolo pe baza esperințelor reciproce să și împărtășească vederile de o parte, iar de altă parte conducătorii lor — care la noi este tot odată și inspector districțial — să le arete, așa dîcînd în mod confidential, scaderile, ce le ar fi observat și ce ar fi de a se îndrepta. Astfeliu au funcționat aceste conferințe mai mulți ani, într'un loc cu mai mult și într'altul cu mai puțin succes. după cum, se înțelege, în fruntea protopresbiteratului respectiv se afla un conducătoriu mai consciu de datorițele sale, mai zelos, mai cu multă bunăvoință și interesare de prosperarea învățămîntului, și vice versa.

Trăim însă astăzi în era constituțională, în timpul asociierilor și așa nici pe acest teren n'a putut să lipesească pornirile în aceasta direcțiune. S'a făcut începutul dintr'o parte destul de competentă a învățătorilor nostri, și în cursul s'a generalizat preste întreaga arhidieceză. Spriginul necesariu n'a lipsit în aceasta privință nici din partea autorităților noastre bisericesci, atât spriginul moral cât și cel material, și toți acceptam un avînt puternic pentru învățămîntul nostru poporal dela aceste reuniuni. Nu avem deplină convingere, că ne am fi în șelă în presupunerile noastre, dar cu toate acestea trebuie să constatăm însă o împregiurare, ce ne dă ansă la oare cari bănueli în acest respect. Este lucru constatat, că viața constituțională în mare și în miniatură este împreună cu multe formalități, și îndată ce pe forme se pune un deosebit pond, se

perde din evidență esența, și în consecuență ne aflăm cu nesce frecări de forme costisitoare, dar totodată neproductive, ba am putea dîce în cele din urmă distrugătoare.

Ne aflăm în timpul, când acestea reuniuni în virtutea legei și a statutelor lor vor trebui ca să și țină adunările lor generale și ne simțim datori a indica vederile noastre în aceasta privință, cu atât mai vîrtos, cu cât, în cât cunoaştem activitatea acestor reuniuni, parte din rapoartele ce s'au dat publicității, parte din esperințele proprii, cu singura excepțiune a celei din districtul Braşovului, a cărei activitate poate servi de model pentru toate celelalte, nu putem să ne exprimăm cu satisfacțiune deplină asupra rezultatului produs până aci. Nu intenționăm ca necondiționat să condamnăm activitatea celorlalte, recunoaştem și scim greutățile, cu cari au să se lupte învățătorii nostri și împregiurările puțin favorabile în unele părți și unde se vede o bunăvoință, nici că suntem în drept să-o facem aceasta, reprobăm însă și condamnăm îndolența de o parte, iar de alta parte tendențiositățile și animositățile, ce ici-colea a început a se pune la ordinea zilei.

Sinodul arhidiecezan din est ar într'una din ședințele sale s'a ocupat cu estiune cultivării grădinilor de pomărit, și s'a discutat aceasta temă cu mult interes din unele părți foarte competente și altele mai puțin competente, și astfel consistoriul foarte corect și corespunzătoriu intențiunei sinodului prin tema propusă la locul prim a pus un bun material spre discutare în adunările generale a reuniunilor învățatoresci din est an și credem, că aici e locul cel mai competent din ori ce punct de vedere, că acestei instituțiuni să i-se dea avînt mai mare, și mai eficace. Depinde dar dela interesul, ce-l vor manifesta reuniunile noastre, ca acest obiect conform dorințelor sinodului, să-l vedem pus pe un grad de desvoltare analog ca la celelalte naționalități.

Nu mai puțin de o importanță foarte mare este și tema a doua propusă de consistoriu. Este un lucru notoric, că pe lângă toate stăruințele autorităților și organelor noastre bisericesci și scolare o împregiurare, ce împedeca progresul învățămîntului poporal, este în mare parte puțin regulata cercetare a scoalei, și luarea remediilor necesare pentru sanarea acestei scaderi e o estiune iminentă, și cu drept cuvînt se asteaptă indicarea mai de aproape a acestor remedii dela aceia, cari dî de dî au de a aface cu acest neajuns, ca astfel dacă organele administrative, cari după lege și firea lucrului în prima linie ar fi datoare să ne spriginească în acest respect,

FOIȚA.

Corbea haiducul.

1.)*

La cetatea de Argiș
Nicu Corbea ședea 'nchis:
Cu șapte lanțuri legat,
Și de lume mai uitat,
Cu peptul pecetluit
Cu pecetii de argint,
De cari n'am vîcut, de când sunt.
Nicu Corbea astfel ședea,
Pîn-ce nouă ani trecu.
Nouă ani și jumătate
Din tinerete și mîncase
Deși mult bine făcuse,
Până când el haiducise:
Căci la veduvi și săraci
Dăruia gologănași; **)
Mână slobodă avea

*) Această baladă e culeasă din gura unui individ din Mociul Branului (feara Bârsei), care a petrecut timp îndelungat în părțile dunărene, anamit, prin părțile Călărașilor (județul Jalo-mița), unde și-a însușit această baladă.
**) Gologan, de aci gologănași, sunt bani din România, cari se numesc și „bani.” Sunt piese de bani de deosebite valori: de 5 bani, de 10 bani etc.

Cătră cine suferia;
Era aspru și 'ncănit
Cătră c'era căftănit.
Căci el prea bine scia,
De ce tare suferia:
De lipele de boeri,
Și de marii lefigieri.**)

2.

Dece ani când împlini,
Maică-sa nu zăbovi,
Peste tot a'l cotrocî,**)
Căci în bobi i-s'arță,
Că Corbea 'l ei încă trăia.
Prin temnițe în temnicioare
Prin ulițe 'n ulicioare
Umblă, pîn' nu mai putu
Până d'al ei fiu dădu.
Cetatea de rënd luă,
Până pe Corbea îl află;
Căci de plâns și vîetat
Temnița a rîsunat.
Și Corbea s'a descepat:
Din leșniul cel cumplit,
Care l'a mai cutropit.
Și maică-sa i-a răspuns
Cu glas și de dor pătruns.

*) Oameni cu lefe mari, resp. salare.

**) Provincialism și însemnă al căuta.

Maică-sa, când auđi
La fereastră că grăbi,
Și cătr'al ei fiu grăi:
Corbeo, Corbeo, dragul mamii!
De esci viu ca să te sciu,
De scăpare ca să-ți fiu:
„Să farmec și să descânt,
„Să me rog și să me cînt
„La răspăntia de căi,
„La drum umblat de flacăi,
„De flacăi de seama ta,
„Cari cu tin' hoțomănia,
„În poenița de munte,
„Unde „Ielele“ cărunte,
„În vîzduh cîntă, horesc
„Pe oameni îi amutesc;*)

*) În mai multe părți locuite de români este credința, că Ielele (și sub iele înțelege poporul un felu de diine), dacă se întempla de joacă și cîntă în vr'o noapte peste cineva, care doarme afară, acela în ziua următoare este schimbat cu desăvîrsire: fie, că a gîngăvit, fie că i a amorțit vr'o mână picior... Ielele cîntă foarte frumos, afirmă unii oameni din popor, cari dîce, că le au și auđit.

Credința aceasta a mers și mai departe. Dacă cineva poate cînta bine cu fluierul, oamenii de prin părțile Branului dîce, „că cîntă-par“ că e luat din Iele.**) Dacă pe unele dealuri se vîd brezele de pămînt mai negru cu earbă de o culoare mai închisă, cari brezele sunt în formă de cerc sau semicerc, poporul dîce, că în acel loc au jucat „Ielele.“ Numărul „Ielelor“ se crede a fi 9.

nu numai că nu ne spriginesc, dar în cele mai multe locuri ne paralizează chiar. Să ne ajutăm noi între noi.

Ne am simțit datori cu aceste indigitații și ne va servi spre deosebită plăcere, dacă ni se va documenta, că în presupunerile noastre am fost în rădăcine, ear față de acceptările noastre vom fi satisfăcuți.

Revista politică.

De mult amuțiseră vestile despre negocierile vamale între monarchia noastră și între România și lumea credea, că toate se fac în ascuns — pentru ca rezultatul pertractărilor să fie cu atât mai favorabil și mai surprinzător. Foile din Viena aduc acum sciri, că negocierile au încetat cu totul și că poate la toamnă să se reinceapă. Motivul amănării a fost propozițiile din urmă ale guvernului român, cari au fost privitye de guvernul austro-ungar așa de nefavorabile, încât nu află cu cale a urgia negocierile pe această basă. Guvernul austro-ungar nu va răspunde propozițiilor române până la toamnă.

Svonul cel mai mare îl fac scirile despre petrecerea regelui Milan la Viena. Regele Milan era numai să se abată prin Viena, în adevăr însă el a petrecut acolo destul timp, pentru ca să dea mult material de discutat în cercurile politice. Regele a convenit des cu monarhul și apoi cu ministrul de esterne Kalnoky și convenirile a ținut oare întregi, semn, că s'a discutat lucruri grave; nime însă nu scie, că ce se plănuiește în Viena. Se vorbește numai, că regele a voit ca în persoană să asigure pe Austria despre pretinția Sârbiei, și totodată ca pentru anumite eventualități să se asigure, că poate conta pe sprigul Austro-Ungariei. Regele Milan e cu trup cu suflet pentru Austria, de aceea și voește el a merge mână în mână cu monarchia noastră, însă poporul e pretin cu Rusia și regele Sârbiei nu poate pune stavilă voinții poporului sârbesc.

În camera italiană s'au întemplat în zilele trecute vehemente discusiuni. Refusul Italiei de a participa la expoziția universală franceză a amărât sufletul unor bărbați de stat din Italia, din care pricină deputatul radical Cavallotti a făcut o interpelare în cameră, atacând guvernul pentru atitudinea sa față de Franța, căci Franței îi datorește Italia mare recunoștință și nu Germaniei și Austriei, cari au înflunțat și acum ca să refuze la participare. De n'ar fi fost revoluțiunea franceză, cine scie, ce era de Italia, ea e fica revoluțiunii franceze. Lui Cavallotti i-a reflectat Grimaldi, respingând atacurile prin ceea, că interesele economice nu permit ca Italia să ia parte la expozițiune, ea a luat parte la prea multe expozițiuni și trebuie să o mai răească. Crispi, care vorbi după Grimaldi, a declarat fățiș, că ar fi o demonstrațiune politică din partea Italiei, când numai ea s'ar alege dintre toate puterile mari și ar lua parte la expozițiune. Pretinția cu Franța pentru aceea tot e sinceră. Italia n'are nici o teamă de republici, ea poate să rivalizeze cu ele pe terenul libertăților.

Crisa bulgară e pe cale de a se mântui. Cel puțin așa spun telegramole din Filipopol. Stambulul v'insuși a declarat la un banchet, că regimul va propune marea sobranie alegerea unui candidat, care să intrunească toate condițiunile. O depeșă din Tirnova completează aceste sciri, vestind, că Stam-

bulov inter pocula a asigurat, că sobrania va alege pe principele de Coburg și că acesta e aplicat a primii alegerea. Bulgarii s'au săturat de un regim provisor, și vor un principe, pe care îl vor și alege cu toate stavilele din partea Rusiei; idea de a vedea pe tron un principe așa i preocupă, încât nu mai vor să scie nici de tractatul din Berlin și nici de politica Rusiei. Curentului acestuia îi răspunde „Nowoje Wremja“ astfel: „Dacă sobrania nu va umbla fără să-și aleagă principe, nu se va alege nimic din toată isprava ei. Rusia nu va fi învoită sub nici o condițiune cu alegerea, chiar și dacă ar cădea alegerea pe candidatul, care l'a propus astă eamnă cabinetul din Petersburg. E un timp, în care regența bulgară și aleșii poporului să părăsească câmpul politice. Ori ce va aplica vr'o putere apuseană în astă privință se va lóvi de Rusia.

Politica rusească în țările române *).

Acest tractat publicat în „Românul“ credem a fi de interes și pentru publicul nostru, pentru aceea în cele următoare îl publicăm întocmai:

În viața popoarelor, ca și a indivizilor avem de observat aceleași fenomene sufletesc-psichice și precum avem o psihologie pentru individ, avem o psihologie etnică, care reprezintă simțimentele, cugetările, voința, instinctul poporului.

Poporul românesc își are psihologia sa și unul din capitalurile cele mai interesante ale acestei psihologii etnice formează obiectul acestei conferențe: dar precum un individ este fatalmente condus de totalitatea mediilor determinate și nu poate face nimic, dar absolut nimic, priincioase sieși, care se contrarieze acte medii determinate, tot astfel și un popor.

Basa vieții individuale o formează o serie de fenomene, de mișcări, de acțiuni necesare conservățiunii, pe cari individul involuntar și inconștient trebuie să le efectueze, căci altfel este supus peirii. Și precum epulul nou născut involuntar și inconștient caută pieptul mamei sale, eșecută o serie de mișcări cordonate și având drept scop conservarea sa, astfel și un popor, care n'are încă conștiința menirii sale, instinctiv și involuntar, prin urmare, inconștient își îndreptează privirile sale într'acolo, unde crede, că și află mântuirea sa, garantarea existenței sale.

Un lucru avem de observat, că în judecarea și aprețierea acestor serii de fenomene indeplinite de poporul românesc din primele sale atingeri cu Rusia, se nu fie judecate, după ideile, credințele și aspirațiunile noastre, ci totdeauna, se ținem seamă de timpul, impregiurările, credințele, de totalitatea mediilor determinate, care făceau pe străbunii noștri să se manifeste într'o direcțiune sau alta;

*) 1. Autorii consultați de autor pentru acest studiu de conferință sunt:

A. D. Xenopol: Războiul dintre ruși și turci.
E. Régnaud: Istoria politică și socială a principatelor Dunărene.

M. Kogălniceanu: Arhiva românească.
Cronicarii: Nicolcea, Mustea, Fotino etc.
Blaremburg: *Les Institution, les lois et les moeurs de la Roumanie.*

G. Ionescu (Gion): Lodovic XIV și Constantin Brâncoveanu.

A. D. Xenopol: Istoria românilor.
Alți autori citați în text.

căci altele erau ideile, credințele și aspirațiunile românilor în secolul al XVIII, altele în secolul al XIX și altele vor fi ale viitorimei. De ce se temeau bătrânii s'a realizat în 1848, de ce se tem cei de astăzi, se va realiza cât de curând, căci omenirea merge progresând și dacă nu vom voi să mergem noi, ea ne va țări.

Bine ar fi să ne găsească pregătiți.

Din cele spuse se vede, că trebuie să judecăm amestecul politicei rusești la noi, după ideile, credințele, aspirațiunile protopărinților noștri, după mediul social, politic și economic, în care se aflau, căci numai astfel ne vom explica seria de fenomene instinctive, cari îi făcea să se arunce în brațele pravoslavnicii Rusii, dar în același timp să avem bine întipărit în minte politica de cutropire, de duplicitate, de nimicire și a neamului nostru, de oare ce a căutat, ca sfințele cugetări ale poporului românesc, crucea românească națională-creștină, să fie adăpostul crucei rusești, sub care se ascunde cntul și despotismul, ear nu frăția și dragostea, esența creștinismului.

Crucea rusească pentru români a fost totdeauna semnalul prevestitor al ciimei, al foametei, al nimicirii sau truncherei noastre, al creșterii și prosperității ei. În totdeauna a căutat să profite de bunele dispozițiuni ale noastre pentru a ne da în schimb *mizeria; frumoașă și creștinească recompensă?*

În totdeauna românii au avut simpatii spre ruși, mai ales din timpul, când Rusia a devenit centrul creștinismului ortodox. Aceste simpatii au devenit o iubire sinceră și leală, în urma suferințelor de tot felul, pe care românii le au îndurate din partea turcilor, suferințe, cari într-cură ori ce răbdare și cari făceau imposibil de realizat dorințele exprimate de eroul românilor Stefan cel Mare: „mai bine să ve uniți cu turcii, cu condițiune ca să respecte legea și religionea noastră.“ Ei însă spre nenorocirea lor și a noastră n'au respectat acest ideal al românilor, încarnat în profetiul testament și au accelerat apropierea noastră spre Rusia, alianță de astfelu începută chiar de Stefan cel Mare, căci el mărită pe o fiică a sa Elena în 1481 după Ivan, fiul țarului Moscovei Ioan III, cu care au un copil Dimitrie. Țar de drept, el muri la 1509 în urma unei revoluțiuni de palat și chiar densusl ținea în prima căsătorie pe *Evdochia sora* și după unii *fica țarului din Chiev*. Astfel dar, vedem o simpatie spre ruși, manifestată chiar în secolul al XV. simpatie, care și are originea dela înființarea chiar a statelor românesce; căci viața de stat român se face sub înriurirea slavonă, de unde se esplică majoritatea vocabulariului și chiar a bisericeii creștine de rit slav la români. Totul dar ne leagă de ruși și credința și idei și suferințe și aspirațiuni; ne despărția însă ceva incomensabil. *Românul nu putea suferi cntul, absolutismul și cesarismul ori de unde ar veni el.*

Este foarte interesant a studia fazele, prin cari au trecut aceste simpatii, până să devie antipatii și consecințele, ce au avut, până să ajungă la desnodământul lor final la 1848, când rupându-se definitiv lanțurile sclaviei europene, s'au aruncat departe și lanțul de aur, cu care voia să ne impodobască, sau mai bine, să ne sugrume pravoslavnicia Rusie.

Pentru ca judecata noastră să fie dreaptă, să fie pronunțată în conștiința de cauză, vom schița pe

„Să fac amestecătura
„Din erburi fără măsură,
„Să ung ușile 'n zăvoară
„Toate din țipini să sară
„Și tu Corbeo, afar' să ieși
„Pe boeri ear să mi-i freci,
„Cum te-au freat ei pe tine
„Vai amarnica de mins!
Ear când Corbea auți
Graul mării,*) 'nveseli,
Și din gură așa grăi:
„Maică, măicuța mea!
„Nu sunt mort, nici nu sunt viu,
„De-abia sufletul imi țin,
„Aici, de când m'au băgat,
„Dilele mi s'au scurtat.
„Binele nu l-am țărit,
„De când sunt aici oprit.
„Toate ar fi precum ar fi,
„Nu pot maică odihni:
„De șuerul șerpilor,
„De sberatul broascelor.
„Broascele ca ploscele,
„Nopărcile ca grințile.
„Toate-ar fi, precum ar fi
„Toate le-aș mai suferi,
„Dar o groaznică nopărcă,
„Pe picioare me usucă,
„Căci în temniță a puiaț,

„Bat-o sfinți cei din iad.
„Când se 'ntinde me cuprinde,
„Inimioara mi-o pătrunde,
„Și tare me 'nfiorează,
„Când pe mine me 'ncolăcează*)
„Maică, măicuța mea!
„Am avut ursită rea,
„Cum n'a avut minenea.
„Să me veți acum cum sunt,
„Ai fugi mănăcând pământ.
„Ca o spachie de noapte,
„Așa m'am schimbat spre moarte.
„În temniță, când fui dus,
„Eram tinerel și tuns,
„Eram tinerel flăcău,
„Vai și vai de capul meu!
„Abia-mi 'nfiera mustața
„Neted eram pe-a mea față.
„Dar acum chicuța mea
„Mai ajunge orgiea,
„Bătându-mi călcăele
„Și barba genuchele
„Așa, maică, m'am schimbat,
„De când lumea am lăsat
„Și trăsesc aici uitat.
„Dar dacă vrei să nu moriu
„Și mai vrei să ai ficior,
„Dute maică și grăbesce,

„Eșirea mi-o pregătesco.
„Să nu moriu cu zile multe,
„Fămi-te luntre și punte,
„Corbea temnița să 'nfrunte.
„Dute maică și nu sta
„Pân' s'fatul m'a*) sugruma.
„Și la boeri înainte
„Se țiți aceste cuvinte:
„De departe-însă să-i rogi,
„Căci boerii sunt mare domni;
„Ear de-aproape să 'ngenuști
„Mână, poale să săruți.
„Li-i da bani cu ferdela
„Li-i mai prisosii ceva,
„Ca să-mi ierte temnița,
„Bani adunați de Corbea,
„De când lumea 'ndreptăția.
Maică-sa, când auți,
Vorbele Corbii, porni
Și la s'fat drept, că mergea,
Cătră domni așa grăia:
„D nilor, Măria Voastră!
„Lăsați pe-al meu fiu să iasă,
„Ca lumina s'o dărească,
„Căci sunt cam nepurincioasă
„Ș'abia mi mai pot ținea casă.
„Căci muma Corbi va scii
„Pe boeri a răsplăți.

*) Prescurtat din: maicii sale sau mami sale.

*) Corect ar fi: încolăcesce, însă așa am auzit, deși acest verb în forma aceasta nu se întrebunțează în vorbire.

*) Prescurtație din: „me va.“

scurt mediile determinante, adică viața intelectuală, morală, economică și culturală a deosebiților factori sociali, ai poporului, ai preotului și în fine ai boerului, pentru că pe toți factorii acestia îi vedem întrecându-se în simpatii și dragoste către Rusia.

Epoca, pe care o tratăm cuprinde secolul XVIII și începutul secolului XIX.

Țăranul român, *țapa țerei, se afla într-o miserie completă din toate punctele de vedere, în urma angoralelor și dărilor de tot felul, ce trebuiau să se scoată din munca și sudoarea lui, rob al boerului, pe a cărui moșie soarta îi deschisese ochii, era considerat ca instrument de muncă; muncia și muncia tot cursul anului, el cu toată familia lui și la tot felul de munci boeresci; amestecați cu țigani se vindeau, se înstrăina mama de fiică, părintele de fiu, bărbatul de soție, se dau ca zestre ducătorilor și numărul, numele și meșteșugul era trecut în foaia de zestre. Așa că un scriitor român ne spune: „că nu răboiele veacului de mijloc, nici năvălirile anuale ale tătarilor nici pustuirile pământului aduseră cădere țerei; rana vie, cangrena, ce rodea în inimă, în timp de pace ca și în timp de rebel, fu classa boerescă.

Impresia, ce ne face citirea documentelor contemporane este revoltătoare. Numele de român ajunsese sinonim cu rob. Marinimosul Costaki Marvrocordat a desromânizat pe români, să se înțeleagă, a desrobât pe români; dar aceasta operă, eminentamente umanitară, a fost interpretată de următorii sei și de boeri cu sofisme bisantine așa de fin întoarse, încât țăranul era obligat să plătească mai întâi capitația în 4 sf. apoi în 8, 12, 24 până la 48, încât mai la fine care săptemână îi venia sferț; apoi să mai plătească vâcărul, sîcîrul, desetina, gostina, sulgiul, vinăritul, vdrăritul, pogonoritul, fumăritul, răsura, găleata etc. etc. ect.

Să mai adăugăm modul de percepere, abuzurile strigătoare, neregularitatea acestor dări, așa, că bietul țăran era silit să-și vîndă până și cenușa din vatră, pe lângă că era bătut, schingiuit în mod inrozitoriu. Ei erau închiși în coșarce și înecați cu fum de gunoii și de ardeiu; îi legau, îi băteau. Le desbrăca copiii în pieile goale și legându-i cu funii îi țarau prin zăpadă. Să mai adăugăm salohoriile nesfârșite, ce le făceau pentru turci, apoi holdele lor rămând nelucrate, după rebel venia ciuma și foamea! Nu mai rămănea nimic de făcut bietului român, de cât să-și ea lumea în cap, sau să se infundeze în codrii, dând naștere faimoasei *epoce a haiducilor*, adevărații răsunători ai miseriei suferite de ei, de părinții și copiii lor *epoca glorioasă și cavalerescă!*

(Va urma.)

Pentru păgubiții prin inundații și foc am mai primit.

Dela O. D. Nicolau Lazar, paroch gr. or. în Sas Sebeș 2 fl.
Cu totul 247 fl.

Varietăți.

* (Conferința militară.) Sub președința Maj. Sale împăratului s'a ținut în Hofburg o conferință militară, la care au participat inspectorul general Albrecht, care a sosit din Baden în Viena anunit pentru aceasta, ministrul de războiu contele Bylandt; baronul Beck, generalul Korminek, și alți ofițeri din statul maior.

* (Numiri militare.) Ioan Petrașcu și Nicolae Cortea, preoți ai arhidiecesei gr. or. a Transilvaniei; Victor Popoviciu și George Molnar preoți ai diecesei gr. or. a Aradului au fost numiți de către ministrul reg. ung. la honvezi de capelani în concediu.

* Municipiile au fost încunoscinate de ministrul honveșimei prin ordinațiuni circulare, ca să trimită ministerului de honvezi până la 10 August rezultatul asentărilor, dela 1 Ianuarie până la 31 Iuliu a. c., pentru ca să se poată stabili contingentul recrutilor.

* (Postal.) Direcțiunea postală din Sibiu aduce la cunoștința publică, că începând dela 1 Iuliu st. n. pe întreg sezonul de scalde la scaldele „Homorod“ (comit Odorheiu) s'a instituit oficiu postal, ce va sta în legătură cu posta, ce comunică în toată ziua între Sighișoara și Csik-Szereda.

Acest oficiu postal este autorizat a primi respective înmanua epistole, pachete, asignațiuni postale și ramburse până la suma de 300 fl.

* Foile din România vestec, ca în județul Argeș se vor înființa două fabrici: una de sticlă lângă Pitesci și alta de hârtie la Câmpul lung.

* Austro Ungaria și Rusia nu vor permite ca la manevrele din anul acesta să ia parte și ofițerii străini.

* (Programa gimnasiului superior de stat din Sibiu pe anul scol. 1887, redactată de dl director gymn. Ignățiu Vereș. Aceasta programă cuprinde.

1. Un tratat filologic de directorul Ignățiu Vereș (A magyar név és igejelző.)

2. Sciri scolare, din care estragem următoarele date statistice:

Ca profesori au funcționat 13 ordinari, 1 substituit și 7 ca extraordinari.

Numărul studenților ordinari a fost preste tot 283. Dintre acestia s'au promovat din clasele absolvate în anul precedent preste tot 179; au repetat clasa 13; au venit dela alte institute 91.

După confesiune a fost: *Luterani* 3; *gr. cath.* 30; *greco-orientali* 96; *reformați* 40; *israeliți* 4; *rom. cath.* 109 și *unitari* 1.

După indigenitate au fost: din Sibiu 39; din comitatul Sibiuului 49; din alte comitate 191 și din Transilvania 4.

După sporiul raportat s'au clasificat: a) 17 cu *eminentă*, 44 cu *bun*; 143 cu *suficient*, 30 cu *neîndestulătoriu dintr'un studiu*; 5 cu *neîndestulătoriu din 2 studii*; 18 cu *neîndestulătoriu din mai multe studii*; 3 a remas neexaminată; 22 a părăsit gimnasiul în decursul anului și 1 a murit. *)

* (Schimbare de nume.) S'au făcut de cap George Bănățan, care s'a rugat către ministrul să între în magharime purtând numele de: „Baczozi“ și August Mânzat, purtând numele de: „Molnar“. Ce nume sublime?!

* După o tabelă edată de geograful Hübner, desimea relativă a populației în România pe 1 Kilm. e de 41 oameni; în Austria 77; în Rusia 16; în Ungaria 51, în Sârbia 27, în Bulgaria 31 și în Turcia 27.

* (Judecată solomonică în China.) Două femei, cari se certau pentru un copil, s'au înfișat la judecată înaintea unui mandarin învâțat. Nescind mandarinul în nedumerirea sa, căreia dintre femei să-i dea dreptate, a chemat pe înțeleapta sa nevastă. Aceasta porunci să iașă afară femeile și apoi dișe să i aducă un pește de mărimea copilului. Pe peșcele acesta îl îmbracă în hainele copilului și îl aruncă apoi în prezența ambelor femei în apă. Mama adevărată voi, cuprinsă de dorere mare, să se arunce și ea în apă, spre a-și scăpa copilul, pe care l credea în pericol de moarte; cealaltă femeie însă a rămas indiferentă.

Deci a căpătât mama adevărată pe iubitul ei copil.

* (Mijloc pentru a recunoaște aurul.) Se întâmplă adese-ori ca cine-va să aibă trebuință a se asigura, dacă un obiect oare care este de aur sau nu.

Iată un mijloc ușor ce se poate întrebuița de toată lumea:

Se ia o cremene și se freacă obiectul de ea. Prin această frecare se produce pe cremene o dungă metalică. Se apropie de această dungă un chibrit cu pucioasă, aprins. Dacă obiectul este de aur, dunga rămâne lucitoare, ear de nu, ea se înegreșce.

* (Cum s'a descoperit cărbunii de piatră) Multe descoperiri s'au făcut de către animale. Așa se dișe, că un căine a dat peste melcul, din care se produce culoarea purpurului; un porc a descoperit băile sau isoarele dela Lüneburg; capra ar fi încercat cea întâi efectul cafelei. Calului se atribuie descoperirea cărbunilor de piatră din Plauen. Legenda povestește următoarele:

Un păstor de vaci avea și un cal la pășune; acesta într-o diș scoase la lumină cu copitele o mulțime de pietre negre. Păstorul își zidi cu ele o vatră, pe care făcu foc spre a-și găti de mâncare. Dar ce minune! piatrile începură să ardă și dedeau o o căldură mai mare decât lemnele. Păstorul povestî odată aceasta stăpânului seu, care nu-l creșu până nu vîșu cu ochii. Începură să vie mulți oameni săraci ca să-și ia din acel material ieftin, până ce stăpânul păstorului ajunse la idea, ca să cumpere acel loc și să deschidă o baie de cărbuni.

* Spre îngrijirea dinților sănătoși și atacați se recomandă în mod deosebit preparatele dentale cosmetice renumite și probate încă de mult ale *medicului dentist ces. reg. de Curte Dr. I. G. Popp în Viena 1; Bognergasse Nr. 2; a cărui apă de gură anatherină, pastă de dinți și pravuri de dinți s'au bucurat totdeauna de cea mai însemnată trecere* și de cea mai mare plăcere până în cercurile cele mai largi și cele mai înalte, fiind ele cele mai escelente mijloace pentru curățirea și conservarea dinților gingeiilor, ceriului gurei; la o întrebuițare regulată

*) Din aceste date statistice a remas nespecificată studenții după naționalitatea lor, dar noi așa credem, că nu greșim, dacă afirmăm, că românii au fost preste tot 126, aproape jumătate din numărul total.

șilnică se prețușce de cel mai strălucit și admirat prophilectic. Se atrage însă atențiunea, că preparatele veritabile ale med. Popp să fie înzestrate cu marca de deposit, de oarece falsificatele de cele mai multe ori conțin amestecături ruinătoare sănătății.

* (Bibliografie) „George Lazar“ revistă pentru educațiune și instrucțiune, ese în Bêrlad. Nr. 3 are următorul sumariu: „Din ale scoalei primare, urmare. — „Despre alimentațiune.“ — „Metodul și învătămîntul intuitiv“, urmare — „Societățile: Scoala nouă și Lumina poporului rural.“ — „Buletin pedagogic.“ — „Bibliografie.“

— „Amical Familiei“, diariu beletristic și enciclopedic literariu cu ilustrații, apare în Gherla Nr. 13 cuprinde următoarele: „Dr. Silvestru Morariu Andrieviciu.“ — Poesii: Clopoțelul fericirii. Acrostich. Responsul Floriceii. La E. Lin 'mi trece. — „Strada Carmen Sylva roman“, urmare. — „Pre-culmea dealului“ — Meditațiuni. — „Stana de vale,“ urmare. — „Higienea pîrului.“ — „Diverse.“

— „Meseriașul Român“ foae pentru învătătură și petrecere, întocmită pentru meseriași și toți iubitorii de meserii, apare în Brașov Nr. 12 cuprinde: „Societăți pentru ajutorarea meseriașilor și lucrătorilor bolnavi“, fine. — „Însemnătatea căsătoriei“ — Foiaș „Meseriașului român.“ — „Feliurite pentru meseriași.“ — „Multe și mărunte.“ — „Concurs.“

* (Rectificare.) În Nr. precedent pe pagina a 2-a, coloana a 3-a alinea I-ă în loc de 1856 să se cetească 1866.

Necesitatea înființării de scoale române pentru fete.

II.

Cause numeroase, mai mult ori mai puțin neatârnatore de noi, ne-au împedecat în mersul nostru cultural.

Am trăit în grele împrejurări întâmpinând în trecut ca și în prezent mulțime de dificultăți, — în vreme ce pretenșiunile societății și ale timpului modern se urcă mereu.

Și totuși nu se poate dișe, că românii au făcut puțin pentru răspândirea culturii în toate clasele poporului. Suntem săraci, nu-i vorbă; dar cu toată sărăcia numărul oamenilor cu știința de carte astăzi numai este atât de neînsemnat, și clasa cultă română, deși pe încetul, dară se sporesce.

Părinții nostri, muncind și crușând, au jertfit și jertfesc mult pentru ridicarea așezămintelor culturale. Se poate, că uneori se cam perd din vedere trebuințele de căpetenie ale ținutului, în care este de-a se înființa vre-un institut de învățămînt. Poate că oameni nu prea sunt cu destulă luare aminte la împrejurarea, că în cutare loc ar trebui mai curînd o școală poporală superioară, o școală numită civilă, de băieți ori de fete, sau o școală de comerțiu, — decât un gimnasiu. Mai încolo că este mare lipsă în foarte multe locuri de a îmbunătăți starea școalelor ecizistente, atât cu privire la personalul didactic, cât și la zidiri și la mijloacele de instrucțiune. Deocamdată însă poate e destul și atât, dacă inima oamenilor se încăldeșce, când e vorba de progresul cultural al nației noastre. Cu vreme o să ne învățăm și mai bine, cum trebuie să muncim.

În ori-ce cas sunt deja îmbucurătoare faptele ivite în timpul mai recent, când de o parte tocmai femeile încep a se interesa de creșterea generațiilor viitoare. Femei române zeloase și însufleșite pentru scopuri de binefacere au luat și urmează a lua inițiativa de a întemeia Reuniuni pentru creșterea seculului femeesc.

Eară de altă parte „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român,“ după ce în adunările sale generale recunoscușce necesitatea de a înființa un internat și o școală superioară de fete, a întemeiat din mijloacele sale aceste institute, a ridicat un edificiu scolar provîdît cu localități corespunzătoare și cu toate mobilele și aparatele recerute de internat și școală, și a făcut deschiderea solemnă a institutelor sale în ziua de 15 Septembrie 1886.

Terminând, voiu încerca a arăta în liniamente generale: care sunt scopurile acestei școale de fete cu internat.

Asociațiunea transilvană a decis înființarea ei cu scop „ca fetele române să primească nu numai o creșcere morală, intelectuală și fizică mai îngrijită, care și pe dîneșle să le ridice la nivelul, la care se află adevărata femeie în țările cele mai înaintate ale Europei, ci totodată să le facă să simțā și să lucreze întru toate ca adevărate fiice ale poporului, din al cărui sin au eșit, ear părinților să li se înlesnească lucrarea pentru educațiunea fiicelor lor.“ Mai departe „școala aparținînd categoriei școalelor numite prin legea de stat școale civile, are de scop a da o cultură generală, decât care mai înalta nu se poate da femeii în școalele publice, ecizistente în patrie, și totodată a oferi ocaziune pentru dobîndirea de cunoștințe folositoare, în ceace priveșce practica vieții, care până acum a fost prea puțin luată în considerare. Ear internatul intenționează a oferi copilelor, ce vor veni afară de Sibiu, îngrijirile trebuincioase în cele mai favorabile condițiuni.“

Aceștea le-a avut în vedere Asociațiunea transilvană.

Cât pentru scopul de căpetenie al acestei scoale; acela nu poate fi altul, de cât cel basat pe principiile pedagogiei: *a instrui pentru a educa.*

Conform acestui principiu, ori-ce școală ca institut de creștere nu își alege de scop principal nicicum aceea, ca elevul să easă dintr'însa cu un complex oare-care de cunoștințe și aptitudini, din care la timpul sau se scoată folos pentru viață. Dacă numai acest scop s'ar lua în vedere, ea ar înceta de a fi institut de creștere, mărginindu-se într-un punct de vedere practic, ear nu educativ. Institutele de educație însă, adică: școlile populare elementare, superioare, școlile țise civile, apoi cele reale, gimnaziile și altele asemenea, privesc pe elev din punct de vedere general, scopul lor este a-l cultiva în întregul seu, fără nici o privire la

poziția viitoare și la societatea sau statul, din care are să facă vreedată parte. În scurt instrucțiunea educativă are în vedere ca scop principal formarea caracterului moral al individului. Căci numai caracterul face din individ ceea-ce trebuie să fie ca om, — ear nu cunoștințele.

Ca scop de a doua mână, sau ca cel mai bun mijloc din câte dispune școala pentru ajungerea scopului principal, rămân cunoștințele, ce le împărtășește elevului. Tot asemenea mijloace, cu putere educativă asupra copiilor, mai sunt lectura privată, venirea în atingere cu oamenii și în deosebi persoana educatorului, care prin modul seu de a gândi și a lucra este în continuu un exemplu viu în internul școlilor. Iubirea, ce el o poartă pentru ordine și adevăr, neplăcerea sa pentru lucruri ordinare, modestia, bunăvoința lui pentru cei ce o merită, mai departe interesul și plăcerea dovedită pentru obiectele de învățământ, și chiar mișcărilor și expresiunile sale, toate impresionează adânc pe copil și

produc într'însul ninsința de a face asemenea, — contribuind astfel și aceste în măsură anumită la hotărârea și dezvoltarea voinții, și în urmă la formarea caracterului. Din cauza aceasta se și pretinde ca învățătorul să se însușească neapărat o pregătire teoretică și științifică, și să nu se mulțumească numai cu dibăcia aceea pedagogică, ce o are poate din fire ori a dobândit-o și perfecționat prin experiența anilor. Numai în chipul acesta va mai putea apoi desvolta ca adevărat pedagog și psiholog facultățile elevului după un plan precisat de știința pedagogiei și a psihologiei. Nu este acum locul de a schița aici părerile psihologilor și pedagogilor cu privire la modul și căile, ce conduc la formarea caracterului.

Din cele țise până aici încă se poate vedea, cât se cere dela o școală de fete ca așezământ adevărat de educație și câtă necesitate avem noi de astfel de așezăminte.

E. Hodoș.

Ori ce dureri de dinți dispar cu totul,
prin folosirea celei mai vestite în lume și **nefalsificate**
apă anatherină Dr. POPP,
de gură a **Dr. POPP,**
medic dentist ces. reg. de curte.

Ori cărei alte ape de dinți e a se preferă ca preservativ contra tuturor boalelor de dinți și de gură.

Apă probată pentru galgarisare la boalele cronice de gât și îndispensabilă la întrebuițarea apelor minerale. — **O sticlă mare fl. 1.40, una de mijloc fl. 1 și una mică cu 50 cr.**

Efectul se garantează pe lângă observarea acurată a îndrumării de întrebuițare. În legătură cu **apa de gură și a pravului de dinți sau pastei de dinți a Drului Popp,** se conservă totdeauna **dinții sănătoși și frumosi,** ceea ce e de cea mai mare importanță pentru conservarea unui stomach sănătos.

Plumbul de dinți al Dr-lui Popp
este cel mai bun mijloc de a plumbi singur dinții găunoși, prin ceea ce de cele mai multe ori se înlătură **mirosul cel greu.**

Săpunul de erburii al Dr-lui Popp
folosit cu cel mai bun succes contra tuturor zgrăbunțelor de pe pele și se potrivese foarte escelent pentru scalde.

Prețul

- Pastă de dinți aromatică în dăraburi 35 cr.
- Pastă de dinți anatherină 1 fl. 22 cr.
- Pravuri de dinți vegetabile à 63 cr.
- Pastă de dinți à fl. 1.—
- Săpunul de erburii à 30 cr.

Se atrage cu deosebire atențiunea d'a preveni contra procurării de apă de gură anatherină falsificată, din cauză că aceea în cele mai multe cazuri conform analizei conține amestecături pagubitoare sănătății.

Comande prin epistole se efectuează pe lângă rambursă postală.

Deposit principal în Viena, I, Bognergasse Nr. 2, precum și în toate farmaciile, drogueriile și parfumiile din Transilvania și România. [1593] 4-16

Medicament
pentru
boala de fungie,
tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plămâni etc. prin
Echșalațiune de gas (cu ajutorul injețiunii rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealizabil al medicilor, se poate efectui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescripțiile medicale prezente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebuițări a echșalațiunii de gas cu ajutorul injețiunii rectale pere: *tusea, frigurile, scuparea, (flegma) și mirosul greu de sudoare.* Greutatea corpului se sporesc pe septimână cu $\frac{1}{2}$ —1 kilogram. Pațientul se vindecă și și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o $\frac{1}{2}$ de oară dela întrebuițarea echșalațiunii de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebuițarea mai departe a curei nu se mai repetesc atacurile.” Chiar și coardele vocale distrucate și plămâna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pațienți în ultimul stadiu al tuberculozei s'au mântuit toți de tot prin mijlocirea injețiunii de gas.

Precum în cele mai mari spitale din lume, astfel și în **spitalul imperial reg. comun din Viena** adă aparatul echșalațiunii de gas cea mai mare întrebuițare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al echșalațiunii de gas (injețiunii-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebuițării pentru medici; și pentru întrebuițarea însăși a bolnavilor prin **Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80,** se poate primi pentru **8 fl. și 30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursă postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 15-50

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e datoră mea a ve înștiința că de doi ani întrebuițez preparatul d-voastre **balsamul de viață al Drului Rosa**, care în călătoriile mele, în diferite climate, are o influință binefăcătoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călătorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde **balsamul Dr. Rosa** mi e îndispensabil.

Cu profund respect **Toma Turina,**
Conducător la societatea navigațiunii pe Dunăre, la Semlin

Mijloc grabnic și sigur
pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății
se bazează numai pe conservarea și promoțiunea unei digestiuni bune, căci aceasta este condiția fundamentală a sănătății și a bunel stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă pentru regularea misturei spre a obține o compoziție de sânge adevărat, pentru depărtarea părților sângelui stricat și rău, este mult cunoscutul și plăcutul

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vâlcătoare, este probat ca foarte escelente la toate boalele digestive, adică la lipsa de apetit, răgăială cu acirne, flatuosități, vărsături, dureri de stomach, căderi de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoroidă, boala femeștii, ipochondrie, melancolie (în urma conturbatiunii digestiunii); acesta improspătează întreaga activitate a misturii, produce sânge curat și sănătos și redă corpului bolnav puterea și sănătatea de mai înainte. În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un medicament de casă sigur și probat popular, dobândind o întindere universală.

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă dublă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin mandate postale.

Pentru de a depărta falsitatea
fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Roșă
pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însă cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreună marca, se astupă. Sticlele sunt învalite în anunțurile de întrebuițare. Pachetarea se face în carton vinet, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa“
din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și franceză, ear muchile sunt prevăzute cu chipurile legale ale marcelor.

Ori-ce preparat lipsit bater numai în parte de vr'unul din lucrurile espuse, se se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de viață al Drului Rosa în principialul depot al fabricantului B. Fragner,**
apotecă la Vulturul negru, în Praga, cornul dela Spornergasse 205—III și în depozitele mai jos însemnate
Sibiu: Karl Müller, apotecar, W. F. Morscher, apotecar; — Cluj: Iohann Wolf, apotecar, Nicolau Székly, apotecar, Adolf Valentini, apotecar; — Brașov: Eduard Kugler, apotecar; — Torda: Gabriel Wolf & Sohn, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în deposit acest balsam de viață.

Tot acolo se află:

Alifia de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațiilor, rănilor și umflăturilor.

Acesta se întrebuițază cu succes sigur la inflamația, oprirea lăptelui și împietrirea pieptului femeilor la înfărcarea copiilor; la absces, umflături sanquilate, beșicte purtoase, la umflături anghililor, la așa numitul vierme la gât, la petriificații, umflături de ghinduri, la perios, la umflături reumatice, inflamații cronice la dezetele picioarelor, la scrieteli, la astularea picioarelor și ochiului (bătători), la mâni crepate, la umflături provenite din împunșatura insectelor, la rani purtoase, rac, aprinderea periosului etc.

Toate inflamațiunile, petriificațiunile și umflăturile se vindecă în timpul cel mai scurt; dacă rana are deja materie în timp scurt se vindecă după ce s'a tras toată acea materie.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgând atențiunea, că acest mijloc de cură se imitează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că ceastă alifia de casă din Praga după adevăratul original nu e mai eu singur o produc și ea se află umplută în doze gabine de metal, care pe deapă adevăratul original nu e mai eu pe lângă aceea încă scris cu firma și marca „vulturul negru“ din Praga B. Fragner, apotecar, „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învalite în hartie roșie, care are să întrebuițare (în 9 limbi) și e prevăzută în carton vinet pe care are să marca se află pe partea de deasupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

De omnia P. T. cumpărătorii va afla altă împachetare a doselor de căt, care e descrișă, preparatul se se privească de fals și se se retrimită.

Cunoscut că mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea auzului greu și dobindirea auzului perlit de tot.

Balsam de auz.

O sticlă 1 fl. v. a. [1528] 15-20

Editoria și tipariul tipografiei archidieceane.